

**DZIAŁ VI  
LUSTRACJA**

**Art. 147.**

1. Spółdzielnia jest obowiązana przynajmniej raz na 3 lata, a spółdzielnia w likwidacji corocznie poddać się lustracyjnemu badaniu legalności, gospodarności i rzetelności całości jej działania. Lustracja obejmuje okres od poprzedniej lustracji.
2. W spółdzielniach mieszkaniowych w okresie budowania przez nie budynków i rozliczania kosztów budowy tych budynków lustrację przeprowadza się corocznie w terminie 6 miesięcy roku następnego.
3. Spółdzielnia może wystąpić w każdym czasie o przeprowadzenie lustracji całości lub części jej działalności albo tylko określonych zagadnień. Lustracja jest przeprowadzana na żądanie walnego zgromadzenia, rady, grup członkowskich obejmujących co najmniej 1/5 ogólnej liczby członków spółdzielni lub 1/10 członków spółdzielni, nie mniej jednak niż 3 członków.
4. Obowiązek poddania się lustracji nie dotyczy spółdzielni liczących nie więcej niż 10 członków oraz spółdzielni mieszkaniowych liczących nie więcej niż 30 członków. W spółdzielniach tych lustrację przeprowadza się wyłącznie na żądanie zarządu spółdzielni, rady albo 1/3 członków.
5. Celem lustracji jest:
  - 1) sprawdzenie przestrzegania przez spółdzielnię przepisów prawa i postanowień statutu,
  - 2) zbadanie przestrzegania przez spółdzielnię prowadzenia przez nią działalności w interesie ogółu członków,
  - 3) kontrola gospodarności i rzetelności realizacji przez spółdzielnię jej celów ekonomicznych i społecznych,
  - 4) wskazywanie członkom na nieprawidłowości w działalności organów spółdzielni,
  - 5) udzielanie organizacyjnej i instruktażowej pomocy w usuwaniu stwierdzonych nieprawidłowości oraz w usprawnieniu działalności spółdzielni.
6. Lustrację przeprowadza lustrator wskazany przez radę. Spółdzielnia zawiadamia Krajową Radę Spółdzielczą o wskazaniu lustratora.
7. Lustrator nie może przeprowadzać lustracji spółdzielni której jest członkiem.
8. Jeżeli spółdzielnia nie podda się lustracji, Krajowa Rada Spółdzielcza zarządza przeprowadzenie lustracji na koszt spółdzielni oraz wyznacza lustratora.

### **Art.148.**

1. Lustrator jest obowiązany zawiadomić Krajową Radę Spółdzielczą oraz radę i zarząd spółdzielni o rozpoczęciu lustracji. Członkowie rady są uprawnieni do uczestniczenia w lustracji.
2. Lustrator jest uprawniony do wstępu na teren nieruchomości, budynków, innych urządzeń lub lokali, w których spółdzielnia prowadzi działalność, w takich dniach i godzinach, w jakich jest ona lub powinna być prowadzona.
3. Lustrator może przeglądać księgi, wszelkie dokumenty i inne nośniki informacji w lustrowanej spółdzielni oraz sprawdzać jej stan majątkowy.
4. Organy spółdzielni i jej pracownicy są obowiązani do udzielania lustratorowi pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień oraz wszelkiej pomocy przy wykonywaniu przez niego czynności lustracyjnych.

### **Art. 149.**

1. Lustrator sporządza protokół z lustracji, który składa radzie, zarządowi i Krajowej Radzie Spółdzielczej. Protokół sporządzony przez lustratora ma moc dokumentu urzędowego.
2. Zarząd jest obowiązany corocznie przekazywać informację o realizacji wniosków wynikających z protokołu lustracji walnemu zgromadzeniu.
3. Zarząd jest obowiązany, na żądanie członka spółdzielni, udostępnić mu do wglądu protokół lustracji i informację o realizacji wynikających z niego wniosków lub wydać mu odpisy lub kopie tych dokumentów; przepis art. 19 ust. 1 pkt 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
4. Rada przedstawia na najbliższym walnym zgromadzeniu wnioski wynikające z protokołu lustracji.

### **Art. 150.**

1. Obowiązki lustratora może pełnić osoba, która ukończyła studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne studia wyższe uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne i włada językiem polskim w mowie i w piśmie, ma pełną zdolność do czynności prawnych, oraz uzyskała uprawnienia lustracyjne.
2. Członek zarządu, kierownik bieżącej działalności gospodarczej spółdzielni, pełnomocnik lub prokurent nie może być lustratorem. Z chwilą rozpoczęcia przez niego lustracji ustaje jego członkostwo w zarządzie bądź stosunek pełnomocnictwa lub prokury.
3. Tworzy się Komisję Nadzoru Lustracyjnego przy Krajowej Radzie Spółdzielczej w składzie 21 członków, w tym 6 powoływanych przez Krajową Radę Spółdzielczą oraz po trzech powołanych przez Ministra Sprawiedliwości i

ministrów właściwych do spraw gospodarki, infrastruktury i rozwoju, instytucji finansowych i rolnictwa.

4. Krajowa Rada Spółdzielcza i ministrowie, o których mowa w ust. 3, odwołują powołanych przez siebie członków Komisji Nadzoru Lustracyjnego.

5. Krajowa Rada Spółdzielcza zwołuje pierwsze posiedzenie Komisji Nadzoru Lustracyjnego. Członkowie Komisji Nadzoru Lustracyjnego wybierają spośród siebie jej przewodniczącego większością głosów w głosowaniu tajnym.

6. Komisja Nadzoru Lustracyjnego nadaje uprawnienia lustracyjne osobie, wobec której postępowanie kwalifikacyjne zakończyło się egzaminem z wynikiem pozytywnym. Nadanie uprawnień lustracyjnych stwierdza się przez wydanie świadectwa uprawnień lustracyjnych.

7. Świadectwo uprawnień lustracyjnych zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) imiona rodziców;
- 3) datę i miejsce urodzenia;
- 4) adres zamieszkania;
- 5) wykształcenie;
- 6) numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 7) numer uprawnień lustracyjnych.

8. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza się na koszt osób ubiegających się o nadanie uprawnień lustracyjnych. Koszty są pokrywane przez wniesienie opłaty egzaminacyjnej.

9. Wysokość opłaty egzaminacyjnej nie może być wyższa niż kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

10. Członkom Komisji Nadzoru Lustracyjnego przysługuje wynagrodzenie za udział w postępowaniu kwalifikacyjnym.

## **Art. 151.**

1. Krajowa Rada Spółdzielcza prowadzi centralny rejestr lustratorów spółdzielni, zwany dalej „centralnym rejestrem”.

2. Osoby, którym nadano uprawnienia lustracyjne, podlegają wpisowi do centralnego rejestru na podstawie świadectw nadania tych uprawnień.

3. W centralnym rejestrze wpisuje się numer kolejny i datę wpisu oraz dane, o których mowa w art. 150 ust. 7.

4. Wyciągi z centralnego rejestru, z wyjątkiem danych wymienionych w art. 150 ust. 7 pkt 3, 4 i 6, podlegają ogłoszeniu w Monitorze Spółdzielczym oraz są umieszczane na stronie internetowej Krajowej Rady Spółdzielczej.

5. Ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 4, podlegają także uzupełnienia i zmiany w centralnym rejestrze.

6. Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej określi, w drodze uchwały:

- 1) sposób prowadzenia centralnego rejestru, mając na względzie konieczność zapewnienia dostępu do informacji o osobach, którym przysługują uprawnienia lustracyjne;
- 2) wzory świadectw uprawnień lustracyjnych mając na względzie uzasadnione koszty wydawania świadectw;
- 3) tryb postępowania przy wydawaniu świadectw uprawnień lustracyjnych w wypadku ich utraty, mając na względzie uzasadnione koszty wydawania duplikatów świadectw.

### **Art. 152.**

1. Lustrator jest obowiązany wykonywać czynności lustracyjne ze szczególną starannością właściwą dla zawodowego charakteru tych czynności oraz zasadami etyki zawodowej.
2. Lustrator jest obowiązany do stałego doskonalenia kwalifikacji zawodowych.

### **Art. 153.**

1. Jeżeli działalność lustratora jest niezgodna z prawem lub lustrator nie zachowuje w tajemnicy wiadomości o działalności spółdzielni uzyskanych przy lustracji, podlega odpowiedzialności zawodowej. Zachowanie tajemnicy nie obowiązuje wobec członków organów lustrowanej spółdzielni, Komisji Nadzoru Lustracyjnego oraz organów wymiaru sprawiedliwości.
2. Wobec lustratora mogą być orzeczone, z tytułu odpowiedzialności zawodowej, następujące kary dyscyplinarne:
  - 1) upomnienie,
  - 2) nagana,
  - 3) zawieszenie wykonywania czynności zawodowych na okres od sześciu miesięcy do jednego roku,
  - 4) pozbawienie wykonywania czynności zawodowych do czasu ponownego złożenia egzaminu z wynikiem pozytywnym,
  - 5) pozbawienie uprawnień zawodowych z możliwością ubiegania się o ponowne ich nadanie po upływie 5 lat od dnia ich pozbawienia.
3. Zastosowanie kary, o której mowa w ust. 2 pkt 4 lub 5, powoduje wykreślenie osoby ukaranej z centralnego rejestru z dniem, w którym orzeczenie o ukaraniu podlega wykonaniu.
4. Zastosowanie kary, o której mowa w ust. 2 pkt 1-3, podlega ujawnieniu w centralnym rejestrze z dniem, w którym decyzja o ukaraniu podlega wykonaniu. Przepis art. 150 ust. 4 stosuje się odpowiednio.
5. Wpis w centralnym rejestrze kary, o której mowa w ust. 2 pkt 1-3, podlega z urzędu wykreśleniu z upływem trzech lat od dnia, w którym orzeczenie o ukaraniu podlega wykonaniu.

## **Art. 154.**

1. Komisja Nadzoru Lustracyjnego orzeka o zastosowaniu kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 153 ust. 2.
2. Komisja Nadzoru Lustracyjnego wszczyna postępowanie na wniosek powołanego przez nią rzecznika dyscyplinarnego.
3. Termin pierwszego posiedzenia Komisji Nadzoru Lustracyjnego w postępowaniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej nie może być wyznaczony wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia doręczenia osobie, wobec której wszczęto postępowanie, zawiadomienia o jego wszczęciu.
4. Ustalając termin pierwszego posiedzenia, uwzględnia się w szczególności:
  - 1) możliwość dojazdu na posiedzenie osób uczestniczących w posiedzeniu;
  - 2) przewidywany czas trwania posiedzenia.
5. W zawiadomieniu o pierwszym posiedzeniu osobie, wobec której wszczęto postępowanie, wyznacza się termin do złożenia wyjaśnień a także informuje o możliwości ustanowienia pełnomocnika.
6. Osoba, wobec której wszczęto postępowanie, a która ustanowiła pełnomocnika, jest obowiązana w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o posiedzeniu zespołu zawiadomić Komisję Nadzoru Lustracyjnego o ustanowieniu pełnomocnika, wskazując jego imię i nazwisko, adres do doręczeń oraz oświadczenie o wyrażeniu zgody na pełnienie tej funkcji. Oświadczenie nie jest wymagane, jeżeli pełnomocnikiem jest adwokat lub radca prawny.
7. Lustrator może zaskarżyć do wojewódzkiego sądu administracyjnego właściwego dla miejsca jego zamieszkania orzeczenie Komisji Nadzoru Lustracyjnego, o którym mowa w ust. 1, w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia lustratorowi orzeczenia wraz z uzasadnieniem z powodu sprzeczności z prawem lub dobrymi obyczajami.

## **Art. 155.**

Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po uzyskaniu opinii Krajowej Rady Spółdzielczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres wiedzy wymaganej w postępowaniu kwalifikacyjnym,
- 2) sposób i tryb przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego
- 3) wysokość opłaty egzaminacyjnej  
– mając na względzie zapewnienie obiektywnego, rzetelnego i sprawnego przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego oraz możliwość pokrycia kosztów postępowania kwalifikacyjnego a także tryb pobierania opłaty egzaminacyjnej oraz przypadki uzasadniające zwrot tej opłaty, uwzględniając etapy i terminy postępowania kwalifikacyjnego.

### **Art. 156.**

Zgromadzenie ogólne Krajowej Rady Spółdzielczej określi w drodze uchwały:

- 1) tryb powoływania zespołów egzaminacyjnych spośród członków Komisji Nadzoru Lustracyjnego oraz liczbę członków wchodzących w ich skład;
- 2) tryb przeprowadzanie lustracji
  - mając na względzie zapewnienie prawidłowego przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, a także przeprowadzania lustracji zgodnie z jej ustawowymi celami.

### **Art. 157.**

Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej określi w drodze uchwały wysokość wynagrodzenia członków Komisji Nadzoru Lustracyjnego, uwzględniając liczbę osób przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego czas trwania tego postępowania oraz sposób przeprowadzenia egzaminu.